

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2019

Finance Think е единствениот истражувачки институт во Северна Македонија што го поседува логото HR Excellence in Research, кое претставува форма на акредитација од страна на Европската комисија.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

13.9%

вкупно зголемено влијание

најмалку 5

закони или практики променети врз основа на нашата работа

18.4%

институционален пораст

36.6%

институционален пораст по вработен на цело работно време

108.7%

пораст на факторот на влијание на студиите за политика на Finance Think

Драги читатели

2019 година беше продуктивна, но и турбулентна година. Растечките потреби за докази и за совети за политика што, очигледно, го прошири граѓанскиот простор се соочуваа со пренасочување на стратегиите на донаторите кон директен придонес за креирањето политика и процесот на реформирање со владините институции. Оттука, граѓанскиот сектор беше принуден да примени стратегии за соочување со оваа ситуација. За среќа, Finance Think ја одржа својата позиција доволно стабилна преку проширено истражување на својата конкурентска предност – доставување веродостојни наоди и препораки за политиката, базирани на податоци и на докази од истражувањето и со користење врвни методологии. Стабилната состојба што ја постигнавме претходно продолжи и во 2019 година. Додека нашиот финансиски плик полека се прошируваше во текот на 2019 година, најзначајната пресвртница за нас беше тематското проширување на Институтот во најмалку три големи димензии: анализата на парафискалните давачки, големото истражување на социјалните услуги на општинско ниво и дизајнот на алтернативни туристички маршрути како носечки за локалниот економски развој. Покрај тоа, нашето портфолио на самоодржливи деловни активности се прошири претставувајќи околу 10 проценти од целото портфолио.

Нашите истражувања и фактографски анализи продолжија да бидат веродостоен извор за создавање економска и социјална политика и за хранење на јавниот дискурс. Најзначајно, неколку работи од нашите препораки и креирана политика беа прифатени и вградени во јавната економска политика: ја почнавме годината со заедничка работа со Министерството за финансии за да дизајнираме водич за вклучување на физичките лица во системот на ДДВ; а нашите наоди и препораки полека придонесоа за сет потези за политика поврзана со прогресивното оданочување на доходот, минималната плата и пензиската реформа.

Продолживме да ја збогатуваме нашата визуелна креативност со многу визуелни продукти, со четвртата димензија – времето, што резултираше со подвижни слики и видеа што имаат многу поголем потенцијал да привлечат внимание. Нашата теренска работа беше активна со неколку засегнати страни: странски инвеститори, домашни МСП, млади економисти, економски новинари, туристички водичи и локални агенции и многу други, во насока на надградување на нивните вештини и / или создавање средина во која би можеле да го искористат потенцијалот од нивната соработка.

Исто така, созреваа на професионално поле. Нашиот тим учествуваше на различни домашни и меѓународни настани, од кои најзначајните се годишните средби на Меѓународниот монетарен фонд и на Светската банка во Вашингтон, како и престижни истражувачки конференции како што е таа што беше организирана од страна на МОТ во Бангкок, Тајланд. Низа курсеви, од кои тие што обезбедуваат континуирана обука на работното место придонесоа за продуктивноста на нашите вработени, што дополнително ја засили ефикасноста и структурата на тимот.

Продолжуваме по овој пат и во годината што претстои.

Уживајте во читањето на овој годишен извештај.

Со почит,

Благица Петрески, CEO

За Finance Think

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики, основан во 2012 година, со цел да го подобри влијанието на економските и социјалните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

ПРОГРАМСКИ ОБЛАСТИ

Во насока на остварување на мисијата и визијата, фокусот на работа е врз шест програмски области:

- Сиромаштија, вработување и вештини
- Фискална транспарентност и одговорност
- Родови и доходни нееднаквости
- Социјално претприемништво и жени
- Миграција и дознаки
- Секторски економски политики

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Finance Think е воден од следниве принципи и вредности:

Досег и Вклученост

- Резултатите и наодите од работата на Finance Think се дисеминираат така што може да бидат разбрани од не-специјалисти, а со тоа да водат кон подобро разбирање на јавноста на економијата, политиките и реформите.
- Производите на Finance Think се врвни и иновативни.
- Институтот обезбедува колегијална и негувана професионална средина, признавање на вработените како професионалци и не врши каков било вид на дискриминација.

Транспарентност и Ефикасност

- Finance Think управува со своите активности на трошечно-ефикасен начин, и се фокусира на резултати и влијание. Благодарно ја осознава поддршката што ја добива и е заинтересиран за испорачување на вредност за парите при остварување на својата мисија.

- стратешките цели што ја водат истражувачката средина и механизмите за финансирање.- Истражувањето е применето, иновативно, ориентирано кон политики и високо-квалификувано.
- Истражувањата се интердисциплинарни и поттикнуваат соработка.

Мисијата на Институтот се остварува преку економски истражувања, советување и препораки за економските политики и поттикнување критичка дебата за економските процеси.

- Политиките и процедурите на Finance Think се транспарентни.
- Внатрешната и надворешната евалуација на активностите на Finance Think е постојана и транспарентна.

Примена, Квалитет и Етика на Истражувањата

- Истражувачката агенда е поврзана и интегрирана со мисијата на институтот, и истражувачите се усогласени со

- Истражувачите се фокусираат врз нивните истражувања за доброто на општеството и проширување на границите на научното знаење, додека уживаат во слободата на мислата и изразувањето, како и слободата да идентификуваат методи за адресирање на идентификуваните проблеми, според признаени етички принципи и практики.

Нашата Визија
Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

СОДРЖИНА

1. ЕКОНОМСКИ ТИМ	7
2. ПРОЕКТИ	10
2.1. СИРОМАШТИЈА, ВРАБОТУВАЊЕ И ВЕШТИНИ	11
3600 мониторинг на обезбедувањето социјални услуги на локално ниво: искуства од општините Прилеп и Долнени	11
2.2. ФИСКАЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОДГОВОРНОСТ	13
“Мои пари, моја одговорност”: Партиципативно буџетирање во општините во Северна Македонија	13
Анализа на парафискалните давачки во Северна Македонија	14
Буџетирање што е одговорно кон Ромите во Северна Македонија	14
Добар или лош данок? Реформирање на македонскиот персонален данок на доход	15
2.3. РОДОВА И ДОХОДНА НЕЕДНАКВОСТ	17
Понатаму од доходната нееднаквост во Северна Македонија	17
Родова еднаквост на работното место: мониторинг на локално ниво	17
2.4. КОНКУРЕНТНОСТ И ПРИСТАПУВАЊЕ КОН ЕУ	18
Заедничка анализа на земјата – економски и социјални трендови	18
Институционален трансфер на знаење за да се поддржи (брза?) европеизација на Северна Македонија	18
Одржлив економски пораст преку промовирање алтернативни туристички атракции	19
2.5. СЕКТОРСКА ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА	21
Премостување на јазот меѓу мултинационалните компании и домашните МСП во Македонија	21
3. ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ	22
Летна школа „Анализа на податоци за јавната политика“	22
Операционализација на стратегијата за мониторинг и за евалуација 2018-2020 година и воспоставување систем за оценување на придонесот и на ефикасноста на вработените	23
4. АНАЛИТИЧКИ И ИСТРАЖУВАЧКИ ПУБЛИКАЦИИ КАКО ФОРМА НА ЗАСТАПУВАЊЕ	25
4.1. РЕДОВНИ ПУБЛИКАЦИИ	25
4.2. ИСТРАЖУВАЊЕ И ПУБЛИКАЦИИ ЗА ПОЛИТИКА	27
4.3. ВИЗУАЛИЗАЦИИ	28
5. ДРУГИ ФОРМИ НА ЗАСТАПУВАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈА	30
5.1. МЕДИУМИ	30
5.2. ВЕБ-СТРАНИЦА	30
5.3. БЛОГ-ПЛАТФОРМИ	30
5.4. СОЦИЈАЛНИ МЕДИУМИ	31
6. НАСТАНИ ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ ЈАВНА ДЕБАТА	32
6.1. ЕКОНОМСКИ ФОРУМИ	32
6.2. ТРКАЛЕЗНА МАСА	33
6.3. РАБОТИЛНИЦИ	34
6.4. КОНФЕРЕНЦИИ ЗА ПЕЧАТ	34
7. ВЛИЈАНИЕ И ЕВАЛУАЦИЈА	36
7.1. ПРОМЕНИ ВО ПОЛИТИКАТА	36
7.2. ПРОМЕНИ ВО ЦЕЛНИТЕ ГРУПИ	38
7.3. ПРОМЕНИ ВО ЈАВНИОТ ДИСКУРС	38
7.4. КВАЛИТАТИВНА И КВАНТИТАТИВНА ЕВАЛУАЦИЈА	39
Табела 1: Квантитативно мерење на вкупното влијание	40
Табела 2: Евалуација на постигнувањето на целите на Finance Think	41
8. МРЕЖА И СОРАБОТКА	49
8.1. ЧЛЕНСТВА	49
8.2. МЕМОРАНДУМ ЗА СОРАБОТКА	49
8.3. ПОСЕТИ НА НВО И НА ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ	50
8.4. КОНСУЛТАТИВНИ ПРОЦЕСИ	50
9. НАГРАДИ	51
10. ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ВНАТРЕШНИОТ КАПАЦИТЕТ	51
10.1. ПОСЕТИ НА КОНФЕРЕНЦИИ	51
10.2. РАБОТИЛНИЦИ	54
10.3. ВРАБОТУВАЊЕ И ПРАКТИЧНА РАБОТА	52
11. РЕГУЛАТИВНА РАМКА	53
12. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	54
12.1. БИЛАНС НА СОСТОЈБА	54
12.2. БИЛАНС НА УСПЕХ	55
ПРИЛОГ: АНТИКОРУПЦИСКА ПОЛИТИКА И ПРИНЦИПИ	56

1. Нашиот тим

Благица Петрески

Главен економист (Извршен директор)

Благица е основач, Главен економист (Извршен директор) на Finance Think. Нејзините истражувачки интереси вклучуваат палета од развојни теми како сиромаштија, невработеност, родова нееднаквост, социјално претприемништво за жени. Таа е посветен застапувач за подобри економски политики и е активно вклучена во обликување на јавната дебата за економски прашања во земјата и странство. Благица е доцент при Универзитетот Американ Колеџ Скопје, каде што предава Јавни економски политики. Таа има докторат на економски науки од Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје, за чии цели истражувала и на ЦЕРГЕ-ЕИ во Прага и на Словачката Академија на Науките. Таа е и алумни на Иницијативата за млади трансатлантски иновациони лидери. Благица ја доби Наградата за млад истражувач на годината доделена од страна на Народната банка на Македонија, како и Наградата за најдобар труд во областа на ризици и осигурување од Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Благица има богат публикувачки запис, што вклучува 7 труда во реномирани рецензирани списанија листирани на Web of Science.

Деспина Туманоска

Програмски координатор

Деспина е основач, член на Извршниот Одбор и Програмски координатор во Finance Think. Нејзините истражувачки интереси вклучуваат прашања како макроекономски политики, невработеност, секторски економски политики, применета економетрија и слично. Деспина е активно вклучена во јавната дебата за актуелни економски теми. Таа е докторски кандидат по економија и магистер по економија од Универзитетот Американ Колеџ Скопје и дипломец по финансиски менаџмент од Универзитетот Св. Кирил и Методиј Скопје во областа на финансискиот менаџмент. Во 2012 година, таа ја доби Годишната награда за млад истражувач доделена од страна на Народната банка на Република Македонија. Деспина е активен научен публикувач, што вклучува и 3 труда објавени во списанија индексирани на Web of Science.

Тереза Кочовска

Самостоен економски аналитичар

Тереза е самостоен економски аналитичар во Finance Think. Претходно, таа беше задолжена за сите организациски и административни работи. Таа е докторски кандидат на економски науки и магистер во финансии на Универзитетот Американ Колеџ Скопје. Нејзината област на истражување вклучува пазар на труд, монетарна политика и применетата економетрија. Тереза е добитник на Годишната награда на НБРМ за млад истражувач во сферата на макроекономијата и банкарството за 2019. Таа се приклучи на Finance Think во 2015 година.

Наташа Павиќевиќ- Стојменовска

Економски и социјален аналитичар

Наташа е економски и социјален аналитичар. Додипломските студии ги заврши на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Сфера на нејзин особен интерес се: системот на социјална заштита, социјалната работа во заедница, социјалната разновидност и прашањата поврзани со еднаквите можности. На тимот на Finance Think се приклучи во септември 2016 година. Таа работи на прашања поврзани со ранливите категории на население, вклучително и актуелните социјални политики во Северна Македонија. Во моментот активно е вклучена во реформите на системот на социјална заштита, во процесот на воведување интегрирано водење случаи во центрите за социјална работа и менторскиот процес за вработените во центрите за социјална работа.

Бојана Ѓуроска

Специјалист за визуелизации и јавен имиџ

Бојана Ѓуроска се приклучи на тимот на Finance Think во септември 2018 година како Специјалист за визуелизации и јавен имиџ. Има диплома за индустриски дизајн на Машинскиот факултет во Скопје при Универзитетот Кирил и Методиј во Скопје. Како Специјалист за визуелизации и јавен имиџ во Finance Think, таа е оспособена да користи различни софтвери како InDesign, Illustrator, Acrobat и Dreamweaver. Други области од нејзиниот интерес вклучуваат фотографија и видеографија.

Сандра Соколенко- Тодороска

Организациско-административен соработник

Сандра Соколенко Тодороска се приклучи на тимот на Finance Think во мај 2018 година како Организациско-административен соработник. Таа е магистер по правни науки од Универзитетот Американ Колеџ Скопје, а дипломираше на Правниот факултет „Јустинијан Први“ од Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје. Во помал дел од своето време, таа работи и на прибирање примарни податоци од области кои вклучуваат прашања како макроекономски политики, социјална заштита, здравствена заштита, образование, невработеност и слично.

Благој Ѓелевски

Економски аналитичар

Благој се приклучи на Finance Think во јуни 2017 година како теренски координатор на мрежата FISCASST. Тој е магистер по политички менаџмент од Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје. Благој е основач на невладината организација Квантум Прима од Кавадарци. Други области на неговиот интерес вклучуваат статистика, анализа на податоци и веб дизајн. Благој бил стипендист на фондацијата Конрад Аденауер. Тој е пронаоѓач на “Приоритетен модел на рангирање” (математички модел за ДСС (Одлука за поддршка на софтвер)), кој е регистриран во Македонската Авторска Агенција под ознаката “МК 1074”.

Бојана Јосифовска

Помлад економски аналитичар

Бојана беше дел од тимот на Finance Think помеѓу декември 2018 и мај 2019 година. Ја продолжи својата кариера во Народната банка на Република Северна Македонија. Бојана магистрираше Финансии на Кралскиот колеџ во Лондон, каде што дипломираше со Почест. Бојана работеше на анализа на различни економски прашања во Finance Think.

2. Проекти

Проектите на Finance Think се поделени во седум истражувачки програми:

СИРОМАШТИЈА, ВРАБОТУВАЊЕ И ВЕШТИНИ

ФИСКАЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И
ОДГОВОРНОСТ

РОДОВА И ДОХОДНА НЕЕДНАКВОСТ

СОЦИЈАЛНО ПРЕТПРИЕМАШТВО И ЖЕНИ

КОНКУРЕНТНОСТ И ПРИСТАПУВАЊЕ КОН ЕУ

МИГРАЦИЈА И ДОЗНАКИ

СЕКТОРСКА ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА

2.1 Сиромаштија, вработување и вештини

Оваа истражувачка програма се однесува на развојна тематика поврзана со квалитетот на живот на граѓаните и вклучува прашања (но не е ограничена само на нив) како што се: сиромаштија, минимална плата, учество на пазарот на труд, невработеност, сива економија, продуктивност, социјална заштита и сл.

Во рамките на оваа програма беа спроведени следниве проекти:

3600 мониторинг на обезбедувањето социјални услуги на локално ниво: искуства од општините Прилеп и Долнени

Општа цел на проектот е подобрување на испораката на социјалните услуги на локално ниво, во општините Прилеп и Долнени, преку зголемување на капацитетите на локалните засегнати страни и вклучување на граѓаните во овој процес.

Активности: Целта на овој проект беше постигната преку спроведување на следниве активности:

1. Анализа и мониторинг на обезбедувањето социјални услуги на локално ниво
2. Анализа колку локалното население е задоволно од добиените социјални услуги
3. Креирање препораки за носителите на политика и за организациите / здруженијата
4. Активности за застапување во јавноста

Постигнувања: Во 2019 година беа спроведени интервјуа и фокусни групи со цел да се осознае колку локалното население е задоволно од добиените социјални услуги, како и да се слушнат нивните идеи за подобрување на постојните социјални услуги или воведување нови. Врз основа на овој квалитативен пристап беа подготвени студија и известувања за политиката, кои даваат специфични препораки за националните и за локалните носители на политика за неопходноста од подобрување на социјалните услуги. На крајот, наодите од проектот беа презентирани на тркалезна маса организирана во април 2019 година, во Прилеп.

Донатор: Фондација Отворено општество Македонија и Еуротинк

Времетраење: Ноември 2018 – Април 2019 година

2.2 Фискална транспарентност и одговорност

Оваа истражувачка програма ги опфаќа прашањата како што се транспарентност, структура и ефекти од јавната потрошувачка, партиципативно буџетирање на национално и на локално ниво, одржливост на јавниот дефицит и долг, јавни набавки итн.

Беа спроведени следниве проекти:

„Мои пари, моја одговорност“: партиципативно буџетирање во општините во Северна Македонија

Вкупната цел на овој проект е да се подобри практиката и учеството на локалните засегнати страни во процесот на локално буџетирање и да се зголеми ефективната на трошењето на општинските пари.

Активности: Проектот е заснован на реализацијата на следниве активности:

1. Избор на општини, анализа на моментната состојба со партиципативното буџетирање и засегнати страни и склучување меморандуми за соработка со избраните општини
2. Зголемување на знаењето и на вештините за партиципативно буџетирање на засегнатите страни преку низа обуки и работилници
3. Зголемување на јавната свест за придобивките од партиципативното буџетирање преку низа јавни настани (информативен корнер, јавни предавања, изјави и пишувања во медиумите, информативни летоци итн.)

Постигнувања: Во јуни 2019 година беа организирани јавни предавања „Јас и буџетот на општината – направете да се слушне вашиот глас“ во општините вклучени во проектот со цел да се презентираат основите на процесот на буџетирање и неопходноста од вклучување на сите засегнати страни во процесот на локалното буџетирање. Во октомври беше организиран регионален форум со цел да се презентира добрата практика на општините во кои во текот на 2018 година беа одржани пилот-средби TownHall, во смисла на вклучување на граѓаните во формирање на годишниот општински буџет и за подигнување на свеста за важноста на процесот на партиципативното буџетирање за подобрување на квалитетот на општинскиот буџет, но, исто така, и за почнување на подготовките за TownHall средбите во 2019 година. TownHall средбите во 2019 година беа организирани во осум општини (Крушево, Кривогаштани, Прилеп,

Росоман, Кавадарци, Старо Нагоричане, Крива Паланка и Ѓорче Петров) каде што локални граѓани имаа можност да се запознаат со општинскиот буџет и да дискутираат за своите идеи и проекти што треба да се реализираат во согласност со нивните потреби и приоритети.

Донатор: УСАИД – Проект за граѓанско учество

Времетраење: Мај 2017 -Мај 2020

Анализа на парафискални давачки во Северна Македонија

Целта на овој проект е да обезбеди анализа на парафискалните давачки за МСП во Северна Македонија, преку преглед на каталогот на јавни услуги и спроведување анкета на МСП.

Постигнувања: Во 2019 година беа спроведени канцелариско истражување за постојните парафискални давачки и анкета преку интернет на МСП, а резултатите и наодите беа претставени во студија и известување за политиката, кои беа промовирани на тркалезна маса организирана во декември 2019 година.

Донатор: Министерство за економија

Времетраење: Септември 2019 – Јануари 2020

Буџетирање што е одговорно кон Ромите во Северна Македонија

Целта на овој проект е да се направи пилот-програма за насоките за буџетирање што се однесува на Ромите преку градење на капацитетите на државните службеници, избор на буџетски програми и примена на насоките, што резултира со два поднесока до Буџетот за 2020 година, кои се однесуваат на Ромите.

Активности: Целта на проектот беше остварена преку спроведување на следниве активности:

1. Обезбедување обука за градење на капацитетите на државните органи за буџетирање што е одговорно кон Ромите
2. Избор на буџетски програми за примена на насоките за буџетирање што е одговорно кон Ромите
3. Менторство на примената на насоките во селектираните буџетски програми
4. Осмислување препораки за подобрување на процесот на буџетирање што е одговорно кон Ромите

Постигнувања: Сите предвидени активности беа спроведени во текот на 2019 година. Во мај беше испорачана дводневна обука на 20 државни службеници за буџетирање што е одговорно кон Ромите. Потоа, беа избрани две буџетски програми за примена на водичот за буџетирање што е одговорно кон Ромите. Процесот на менторство вклучува водење / помош на владините службеници за да ги применат насоките за буџетирање што се однесуваат на Ромите на селектираните буџетски програми, што резултираше со поднесоци до Буџетот за 2020 година што се однесуваат на Ромите, и тоа за двете селектирани буџетски програми.

Донатор: Совет за регионална соработка

Времетраење: Април – Јуни 2019 година

Добар или лош данок? Реформирање на македонскиот персонален данок на доход

Главната цел на проектот е да се оцени ефектот од најавената даночна реформа на персоналниот данок на доход врз економијата и врз однесувањето на засегнатите страни (работодавци и вработени).

Активности: Беа спроведени следниве активности:

1. Квантитативна анализа на влијанието на даночната реформа врз економијата
2. Квалитативна анализа на влијанието на даночната реформа врз однесувањето на засегнатите страни
3. Креирање препораки за политика
4. Активности за застапување и за подигнување на јавната свест

Постигнувања: Во 2019 година, преку употреба на микросимулацискиот модел МК-MOD, беше оценето квантитативното влијание на реформата на данокот на доход врз економијата, додека преку интервјуа и фокусни групи го анализиравме влијанието врз однесувањето на засегнатите страни. Резултатите и препораките за подобрување на даночната реформа беа дадени во студија за политиката, која беше презентирана на тркалезна маса организирана во јуни 2019 година.

Донатор: Аналитика тинк тенк

Времетраење: Декември 2018 – Јуни 2019 година

2.3 Родова и доходна нееднаквост

Понатаму од доходната нееднаквост во Северна Македонија

Целта на проектот е да даде преглед на нееднаквоста во Северна Македонија понатаму од доходот, односно нееднаквоста во можностите во четири критични области: образование, здравство, пазар на труд и правда.

Донатор: УНДП

Времетраење: Декември 2019 – Јануари 2020 година

Родова еднаквост на работното место: мониторинг на локално ниво

Главната цел на овој проект е промоција и поттикнување родова еднаквост и недискриминација при вработување и на работното место. Краткорочните цели на проектот вклучуваат: 1) да се проценат ставовите на работодавците за родовата нееднаквост и дискриминацијата при вработување и на работното место и механизмите за нивно спречување и заштита; 2) да се испитаат искуствата на работниците во врска со родовата нееднаквост и дискриминација и да се процени дали тие се сведуваат на изолирани случаи или се систематска појава; 3) да им се помогне на носителите на политика да донесуваат одлуки базирани на докази, податоци и на препораки; 4) да се поттикне социјален дијалог меѓу клучните засегнати страни (работници, работодавци и носители на политика); 5) да се подигне јавната свест за регулативната рамка за заштита од родовата нееднаквост и дискриминација при вработување и на работното место.

Активности: Целта на проектот ќе биде остварена преку следниве активности:

1. Анализа на обемот и на ставовите на работодавците за спречување и за заштита од родовата нееднаквост и дискриминација при вработување и на работното место
2. Анализирање на искуствата на локалното население поврзани со родовата нееднаквост и / или дискриминација на работното место
3. Креирање препораки за носителите на политика
4. Поттикнување социјален дијалог на темата на проектот
5. Организирање локална кампања за застапување на проектот

Постигнувања: Во 2019 година беше спроведено канцелариско истражување за постојното искуство во врска со родовата (не)еднаквост на работното место.

Донатор: Фондација Отворено општество

Времетраење: Ноември 2019 – Мај 2020 година

2.4 Конкурентност и пристапување кон ЕУ

Заедничка анализа на земјата – економски и социјални трендови

Целта на проектот е да се изврши синтеза на постојното знаење во областа на економските, социјалните и на развојните трендови и политика во Северна Македонија, да се идентификуваат групите од населението што заостануваат најмногу во поглед на серија развојни индикатори, да се идентификуваат краткорочни и среднорочни ризици, како и јазови во знаењето и во податоците, се во контекст на целите за одржлив развој.

Донатор: Канцеларија на резидентниот координатор на ОН

Времетраење: Ноември 2019 – Март 2020 година

Институционален трансфер на знаење за да се поддржи (брза) европеизација на Северна Македонија

Целта на проектот е да се подигне Finance Think на ново меѓународно / европско ниво на развој за да може да обезбеди рационализирање на европските економски вредности и динамика во националната економија, како и да може стабилно да остварува поврзување со актерите на ЕУ соодветно во овој домен.

Активности: Следејќи ја главната цел на проектот, специфичните задачи се позиционирани околу три столба:

1. Овозможување партнерства со соодветни врсници од ЕУ, како и пристапување до соодветни фактори за економска политика на ниво на ЕУ за да се научи како еден аналитички центар може да се вклучи во процесите на европеизација во сопствената земја, како и да се постават основи за идна соработка со западните врсници во заеднички иницијативи
2. Натамошно засилување на истражувачкиот капацитет на ФТ преку учење од врсници од ЕУ и пренесување на нивната најдобра практика во внатрешната регулатива
3. Подигање на комуникацискиот и на застапничкиот капацитет на ФТ за комуникација на меѓународно ниво

Донатор: Фондации Отворено општество – канцеларија во Берлин

Времетраење: Ноември 2019 – Април 2021 година

Одржлив економски пораст преку промовирање алтернативни туристички атракции

Главната цел на проектот е да се подобри локалниот економски развој преку промоција на развиени алтернативни туристички атракции.

Индиректните очекувани придобивки вклучуваат развој на нови локални препознатливи имиња и неконвенционални туристички атракции за регионите, кои на долг рок ќе ги засилат регионите како туристички дестинации, ќе привлечат повеќе туристи и на тој начин ќе се зголемат приходите и ќе се промовираат локалните традиционални вредности како клучни за намалување на сиромаштијата и за инклузивен економски пораст.

Донатор: Амбасада на САД

Период: Септември – Декември 2019 година

Капацитет и иновација на туристичките услуги за одржлив локален економски развој - нов пристап преку развој на алтернативни туристички атракции

Вкупната цел на проектот е да се подобри локалниот економски развој преку градење на капацитетите на локалните засегнати страни вклучени во синџирот на снабдување, зголемен квалитет на услугите и развој, лансирање и продажба на алтернативните туристички атракции. Индиректните очекувани придобивки вклучуваат развој на нови локални препознатливи имиња и неконвенционални туристички атракции за регионите, кои на долг рок ќе ги засилат регионите како туристички дестинации, ќе привлечат повеќе туристи, а со тоа ќе се зголемат и приходите и ќе се промовираат локалните традиционални вредности како клучни за намалување на сиромаштијата и за инклузивен економски пораст.

Активности:

1. Подобрување на вештините и засилување на капацитетите на локалните засегнати страни (даватели на туристички услуги, бизнис-секторот, невладини организации) за: комуникација, испорака на услуги, услужна култура / однесување, лидерство во туризмот, создавање препознатливо име, промоција и туристички насоки
2. Развивање алтернативни туристички атракции, кои ја промовираат традиционалната култура и еколошките аспекти на општините
3. Лансирање и промоција на развиени алтернативни туристички атракции во пет дестинации и
4. Развивање голема мрежа на врски меѓу локалните, регионалните и националните фактори

Постигнувања: Сите предвидени активности беа спроведени во 2019 година, што резултираше во лансирање на 12 алтернативни туристички маршрути и нивно промовирање преку настанот „Денови на алтернативен туризам во Македонија“ и многу визуелни продукти.

Донатор: Проект за локална и за регионална конкурентност (ПЛРК) (Светска банка и ЕУ)

Времетраење: Април – Декември 2019 година

2.5 Секторска економска политика

Премостување на јазот меѓу мултинационалните компании и домашните МСП во Македонија

Главната цел на акцијата е да се воспостават и / или да се подобрат врските меѓу домашните МСП (дМСП) и мултинационалните компании (МНК) што работат во Северна Македонија, со крајна цел зголемување на конкурентноста на домашниот бизнис-сектор.

Активности: Спроведувањето на проектот се заснова на следниве активности:

1. Бележење на синџирите на вредност и на потенцијалните пречки на страната на понудата
2. Градење на капацитетите на дМСП за полесно „самопродавање“ на МНК
3. Засилување на техничките стандарди на дМСП за да одговорат на барањата од МНК
4. Поттикнување партнерства меѓу дМСП и МНК и зголемување на јавната свест за придобивките од тоа

Постигнувања: Во 2019 година беше спроведен шестмесечен менторски процес, каде што МНК имаа улога на ментори а дМСП улога на корисници, со цел да се пренесат знаењето и вештините за вклучување во синџирот за испорака на вредност. Исто така, беше развиен интерфејсот на веб-платформата www.kompanii.mk, а беа произведени и многу визуелни продукти со цел да се надгради партнерството меѓу домашните и мултинационалните компании и да се подигне јавната свест за придобивките од меѓусебната соработка. Финалните резултати од проектот беа презентирани на економски форум организиран во ноември 2019 година.

Донатор: Европска унија

Времетраење: Декември 2017 - Декември 2019 година

Партнер: Центар за управување промени, Скопје

3. Организациски развој

Во траекторијата на својот развој, Finance Think ги спроведува следниве проекти, кои директно го поддржуваат Институтот или поддржуваат активности, чијашто цел е директно поврзана со засилувањето на неговиот капацитет да се залага за подобра политика и да води јавна дебата.

Летна школа „Анализа на податоци за јавната политика“

Главната цел на летната школа е да се обезбедат знаења, вештини и совети за анализа на податоци што ќе се користат во анализата и оценувањето на јавната политика од страна на истакнати студенти на додипломски студии, магистерски студии, кандидати за докторски студии и млади научници од областа на економијата. Темата на летната школа е **„Анализа на податоци за јавната политика“**. Летната школа се фокусираше на градење квантитативни вештини во следниве области:

- Основна регресија и претпоставки што лежат во основата на класичниот модел на линеарна регресија
- Дијагностичко тестирање
- Вовед во анализа на податоци со Stata (основни команди, визуализации, вкрстени табели)
- Примена на основите на регресија за пресметување на родовиот јаз во платите
- Селекција во економетријата: моделот на Хекман
- Селекција во економетријата: повторени импутации (симулациски вежби)
- Декомпозиција на Оаксака-Блајндер
- Квинтилна регресија

- Вовед во анализа на податоци со употреба на R
- Мешовити линеарни модели

Летната школа беше организирана во јули 2019 година во Сараево, Босна и Херцеговина, каде што учесниците имаа можност да го искористат здобиеното знаење директно во Stata и во R, водени од истакнати регионални научници, вклучувајќи интерактивни и динамични дискусии.

Донатор: Фонд за Западен Балкан

Партнери: Школа за бизнис и за економија при Универзитетот во Сараево и Научно-истражувачки центар при Универзитетот во Белград

Операционализација на Стратегијата за мониторинг и за евалуација 2018-2020 година и воспоставување систем за оцена на придонесот и на ефикасноста на вработените

Општата цел на проектот е натамошно засилување на капацитетите на Finance Think за транспарентно управување и давање отчет.

Специфичните цели на овој проект вклучуваат:

- да се унапреди процесот на мониторинг и на евалуација во Finance Think преку операционализација на стратегијата за МЕ 2018-2020 година и
- да се дефинира и да се воспостави процес на оценување на придонесот и на ефикасноста на вработените во Институтот

Донатор: Македонски центар за меѓународна соработка

Времетраење: Јули 2018 – Декември 2019 година

4. Аналитички и истражувачки публикации како форма на застапување

Врз основа на економски анализи, истражувања и следење на економските активности, Finance Think продуцираше различни видови публикации и визуализации.

4.1 Редовни публикации

Редовните публикации на Finance Think вклучуваат:

Макроекономски монитор, редовна публикација што се објавува квартално и која врши преглед на македонската економија преку бројки, со истакната компонента на прогнозирање. Од 2016 година наваму оваа публикација нуди нумеричка прогноза за економскиот пораст на македонската економија, како и кратка дискусија за поврзаните ризици и можности. Досега се публикувани 32 изданија, од кои четири во 2019 година.

Известувања за политиката се нередовни публикации на Finance Think. Тие се производ на целата работа на организацијата и можат да произлезат од активности како што се: проекти, кратки анализи, објавени статии, тркалезна маса и слично. Известувањата за политиката се сметаат за моќна алатка за застапување на Finance Think. Тие интензивно комуницираат со придружните засегнати страни, преку нивно испраќање до соодветните владини агенции или презентирање на заеднички состаноци и средби и се објавуваат на комуникациските платформи на Институтот.

Во 2019 година се објавени следниве изданија:

1. *Високообразовани, но нископлатени: Младинската вработеност во Северна Македонија, Србија и во Црна Гора*
2. *Дали социјалната пензија ќе ја намали сиромаштијата на старите лица?*
3. *Социјални услуги на локално ниво: Искуства од општините Прилеп и Долнени*
4. *Прогресивен данок на доход: Многу врева за ништо?*
5. *Општините и граѓаните: Заедно кон подобар буџет*
6. *Има ли потенцијал домашните МСП да се поврзат со МНК во Северна Македонија?*
7. *Време ли е да ги рационализираме парафискалните давачки?*

ФТ коментар е ад хок публикација на Finance Think. Таа содржи прв и кондензиран коментар на стратегиски документи, акциски планови, изјави и извештаи лиферирувани од страна на разни институционални играчи: Владата и нејзините агенции, Европската комисија, ММФ, Светската банка и други регионални и меѓународни финансиски и економски организации; за прашања што спаѓаат во работниот домен на Finance Think и се поврзани со Северна Македонија. Во текот на 2019 година беа објавени четири изданија:

1. *ФТ коментар бр. 27 на Соопштението од заклучокот од консултациите на ММФ за членот IV - 2019, 18 ноември 2019 година*
2. *ФТ коментар бр. 26 на Предлог-буџетот на Република Северна Македонија за 2020 година, 12 ноември 2019 година*
3. *ФТ коментар бр. 25 на економскиот дел од Извештајот на Европската комисија за напредокот на Република Северна Македонија, 29 мај 2019 година*
4. *ФТ коментар бр. 24 на третманот на младите лица во Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на трудот за 2019 година, 13 февруари 2019 година*

ФТ став е кондензирана и брза реакција на дневните промени во економската политика и трендови. Во 2019 година беа објавени 4 ставови на стручните лица на ФТ:

1. *ФТ став бр. 37 за бројките за БДП и невработеноста*
2. *ФТ став бр. 38 за најавите за зголемување на минималната плата*

3. ФТ став бр. 39 за промената на клучниот носител на економската политика

4. ФТ став бр. 40 за предложениот пораст на минималната плата

4.2 Истражување и публикации за политиката

Трудови од истражувања. Претставници на Институтот објавија трудови во домашни и во меѓународни списанија:

1. Tumanoska, D. (2019) The Validity of Okun's Law in North Macedonia. Business and Economic Research, 9(2), p.160-168.

Студии за политиката. Во текот на 2019 година беа објавени следниве студии за политиката:

1. Анализа на младинската ниска вработеност во Северна Македонија, Црна Гора и во Србија – Благица Петрески, Хорхе Давалос, Иван Вчков, Деспина Туманоска, Тереза Кочовска

2. Анализа на обезбедувањето социјални услуги на локално ниво: Резултати од мониторингот на општините Прилеп и Долнени – Бојана Јосифовска, Марјан Петрески

3. Добар или лош данок? Оценка на раните ефекти од прогресивниот и повисок данок на доход во Северна Македонија – Деспина Туманоска, Бојана Јосифовска, Марјан Петрески

4. Импакт евалуација на програмата за обука и за менторство на домашни мали и средни претпријатија да се вклучат во вредносните синџири на мултинационалните компании што работат во Северна Македонија – Симон Милошески, Благица Петрески, Деспина Туманоска, Тереза Кочовска, Бесник Мустафа

5. Експлоративна анализа на парафискалните давачки за малите и средните претпријатија во Северна Македонија – Благица Петрески, Марјан Петрески

Други публикации: Во 2019 година беше подготвен **Прирачник за обуки за меки вештини** и дисеминиран до претставниците на домашните МСП што учествуваа на обуката за меки вештини. Исто така, на Економскиот форум беше подготвена и дистрибуирана **брошура** за промоција на компаниите што имаат сопствен профил на веб-платформата www.kompanii.mk.

4.3 Визуализации

Графикони и инфографикони. Во текот на 2019 година економистите од Finance Think продуцираа 39 графикони и 13 инфографикони на следниве теми:

1. Ефектите од Предлог-законот за субвенционирање на платите
2. Продуктивноста во јавната администрација
3. Спирала на плати
4. Годишен поврат на ДДВ
5. Јазот меѓу минималната потрошувачка кошница и просечната нето-плата
6. Роми и образование во Северна Македонија
7. Кои социјални услуги ми се достапни?
8. Социјална (не)правда во Северна Македонија: Образование за сите
9. Социјална (не)правда во Северна Македонија: Парични средства што се на располагање
10. Мала соработка меѓу домашните и мултинационалните компании
11. Пристап на домашните мали и средни претпријатија (дМСП) до мултинационалните компании (МНК) во земјава
12. Поврзи се со твојот идеален партнер
13. Колку соработуваат и што набавуваат мултинационалните компании во земјата од домашните мали и средни претпријатија?

Графиконите се објавени на социјалните мрежи, а инфографиконите се поставуваат на платформата Flickr, а потоа се дисеминираат преку други канали.

Let's chat economics! Во 2019 година подготвивме шест изданија на овој продукт, кој на визуелен начин, низ разговор меѓу две или повеќе лица, истакнува важни информации поврзани со тековни економски теми:

1. Што ја поклопува економијата?
2. Големиот бизнис почнува мал
3. Што добивам од прогресивното оданочување?
4. Ден на трудот
5. Мојот McJob
6. Под кои услови добивам минимална плата?

Видеа. Во 2019 година беа продуцирани девет видеа и можат да се најдат на каналот на „Јутјуб“ на ФТ:

1. Младите и ниската вработеност
2. B2B платформа на интернет
3. Биди информиран, биди активен фактор во создавањето на буџетот
4. Јас и буџетот на мојата општина
5. Пет видеа од промоцијата на регионите во Северна Македонија како авантуристички туристички дестинации

Веб-платформи. Како резултат на веќе спроведените проекти, во текот на 2019 година беа изградени и / или надградени следниве веб-платформи :

1. www.kompanii.mk – Веб-платформа со екстензивна база на податоци на домашни и на мултинационални компании што можат да се претстават, како и нивната побарувачка и понуда на добра и на услуги.
2. www.adventuretrails.mk – Веб-платформа за промоција на земјата како авантуристичка туристичка дестинација.
3. www.odkrusevo.mk - Веб-платформа на здружението „Крушевска жена“, производ на проектот „Засилување на жените од Крушево преку мини-здружување за продажба и за промоција на традиционални производи“.
4. www.edplako.mk – Веб-платформа што ја мери фер платата и нејзина цел е намалување на родовиот јаз во платите во Северна Македонија.
5. www.sledigiparite.mk – Веб-платформа што дава информации за буџетот на 15 најголеми општини во Северна Македонија.
6. www.vrabortime.mk – Веб-платформа што дава информации поврзани со проектот „Унапредување на активното вклучување на маргинализираните лица исклучени од пазарот на труд“.
7. www.doznaki.mk - Оваа платформа содржи податоци, истражувања и ги поврзува дознаките и иследувањето во земјите од Западен Балкан.
8. <http://grupacivitax.wixsite.com/home> - Веб-страницата на групата CIVITAX.

5. Други форми на застапување и на комуникација

5.1 Медиуми

Нашите мислења и резултати од анализите беа споделени во јавноста, од што произлегоа многубројни изјави, интервјуа и статии, преку кои продолжуваме да негуваме блиска и континуирана соработка со медиумите. Претставници на Finance Think преку изјави беа редовно застапени во повеќето водечки печатени и електронски медиуми, како што се: Капитал, Телма, ТВ 24, Сител, Нова Македонија, Алсат М, Макфакс, Република, Ал Џазира балканс и многу други. Соработката со локалните медиуми беше дополнително засилена во текот на 2019 година.

5.2 Веб-страница

Веб-страницата е нашата најчесто користена алатка за информирање на јавноста за нашите истражувања, анализи, настани, мислења, публикации, учество на конференции итн. Во текот на 2019 година веб-страницата беше посетена од 26.515 посетители или, во просек, по 73 лица на ден. Веб-платформата е, исто така, поврзана со двата блога: „Блог на слободоумната економска мисла“ и „Економски разговори – информативен поглед“ и со социјалните мрежи: „Фејсбук“, „Линкедин“ и „Твитер“.

5.3 Блог-платформи

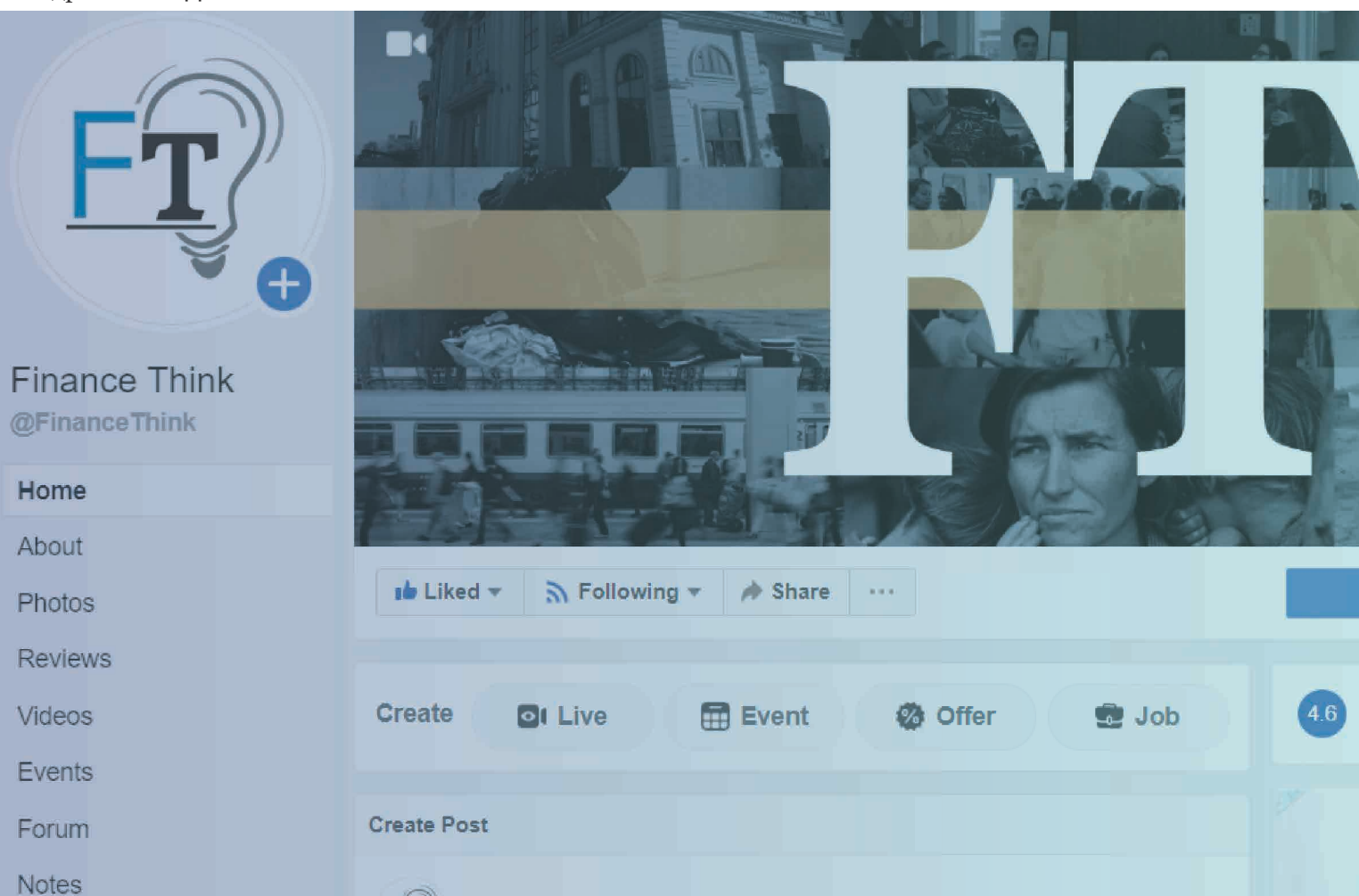
Институтот ги искажува своите ставови за тековни економски теми и поттикнува критичка дебата за економските процеси преку своите блог-платформи. Во 2019 година тимот напиша блог-пост „Ограничени, но квалитетни социјални услуги во Прилеп и во Долнени“.

5.4 Социјални медиуми

Finance Think активно ги користи социјалните мрежи „Фејсбук“, „Линкедин“ и „Твитер“.

Следниве статистички информации се однесуваат на профилот на „Фејсбук“:

- Институтот имаше 21.571 пријатели на „Фејсбук“ на крајот на 2019 година, што претставува пораст од 3,7 проценти, во споредба со крајот на 2018 година
- Во текот на 2019 година беа поставени повеќе од 1.000 информации, линкови, видеа, анализи, графикони и наши ставови за економски теми од земјата и од регионот, што е приближно на истото ниво како и во претходната година
- Во текот на 2019 година времепловот на Finance Think беше посетен од повеќе од 14.500 посетители, што, во просек, е еднакво на 45 посети на ден, пораст од 15 проценти во споредба со претходната година
- Просечниот дневен досег на објавените информации на профилот беше 1.598, исклучувајќи ги спонзорираниите информации, што е намалување за шест проценти во однос на претходната година
- Просечниот број на дневни кликувања на која било од нашите содржини е 244

6. Настаните за ПОТТИКНУВАЊЕ јавна дебата

Настаните претставуваат важна нишка на нашата комуникациска стратегија и на напорите за поттикнување јавна економска дебата во Северна Македонија.

6.1 Економски форуми

Целта на економскиот форум, покрај поттикнување на јавната дебата за актуелна тема, е да претстави одреден производ на Finance Think, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на: книга, студија за политиката, интернет-платформа, видеопроизвод итн. Во 2019 година беа организирани следниве економски форуми:

1. „Општините и граѓаните: Заедно кон подобар буџет“ беше одржан на 29 октомври 2019 година каде што министерот за локална самоуправа и градоначалниците на општините Крушево, Крива Паланка и Ѓорче Петров ги споделија своите искуства од примената на партиципативното буџетирање, како процес на создавање локален буџет во согласност со потребите на граѓаните. За време на форумот, од страна на Finance Think беа промовирани резултатите од спроведената анализа на Town Hall средбите организирани во 2019 година.

2. „Визија за поголема соработка меѓу домашните МСП и МНК во земјата“ беше одржан на 27 ноември 2019 година како финален настан во рамки на проектот „Премостување на јазот меѓу домашните МСП и мултинационалните компании што работат во земјата“. Форумот беше поделен на два панела: 1) Носителите на политика зборуваа за мерките и за програмите за поттикнување на соработката меѓу домашните МСП и МНК и 2) Претставници на компаниите вклучени во проектните активности ги споделија своите искуства од програмата за менторство. За време на форумот, беа презентирани резултатите од спроведената импакт евалуација од проектот.

6.2 Тркалезна маса

Целта на тркалезната маса е да поттикне критичка дебата за одредена тема, која најчесто произлегува од тековните истражувања. Во 2019 година беа организирани следниве дебати:

- **„Парафискалните давачки: Колкав товар претставуваат за бизнисот?“** Finance Think, во соработка со Министерството за економија, ја организираше оваа панел-дебата на 25 декември, каде што министерот за економија, претставници од стопанските комори (господин Неби Хоџа и госпоѓа Даниела Арсовска), ги споделија своите искуства во поглед на парафискалните давачки, како и идеи за нивно рационализирање. За време на настанот, Finance Think ги презентираше резултатите од спроведеното истражување на темата.

- **„Прогресивен данок на доход: Многу врева за ништо?“** Оваа панел-дебата беше одржана на 13 јуни, во рамки на проектот „Добар или лош данок? Реформирање на македонскиот персонален данок на доход“, со цел да се презентираат резултатите од истражувањето и споделените искуства за влијанието на спроведувањето на прогресивниот данок, со клучни засегнати страни, како што е ИКТ-индустријата, чијшто претставник беше госпоѓа Анета Пешева, претседателката на МАСИТ.

- **„Квалитетни социјални услуги: Потреби наспрема можности“** беше организирана на 8 мај во Прилеп со цел да се претстават наодите од спроведениот мониторинг на испораката на социјални услуги во општините Прилеп и Долнени. Главните говорници на настанот беа господин Игор Антевски од Министерството за труд и социјална политика и господин Живко Сиљаноски, директор на Центарот за социјална работа Прилеп, како и претставници на одбраните општини.

- **„Високообразовани, а нископлатени: Вработеност на младите“.** Оваа панел-дебата беше организирана на 7 март, во рамки на проектот финансиран од ПЕП „Младинската ниската вработеност во Македонија, Србија и во Црна Гора“. За време на настанот, резултатите од истражувањето беа презентирани од страна на Благоица Петрески, додека министерката за труд и социјална политика, госпоѓа Мила Царовска, и госпоѓа Даниела Запини од МОТ зборуваа за ставот на владите за ова прашање.

6.3 Работилници

Целта на работилниците е директен трансфер на вештини до непосредните целни групи. Тие се вообичаено организирани во рамки на тековни проектни активности. Во 2019 година Finance Think организираше шест работилници:

- **Обука за буџетирање што е одговорно кон Ромите** – беше спроведена еднодневна обука за претставници од ромски граѓански организации за зголемување на нивните вештини за мониторинг и за влијателност врз процесот на буџетирање што е одговорно кон Ромите, на 5 октомври.
- **Обука за комуникациски вештини** – во јуни 2019 година беше испорачана тридневна обука на претставници што нудат туристички услуги.
- **Обука за вештини за продажба и за промоција** – во јули 2019 година беше испорачана тридневна обука на претставници што нудат туристички услуги.
- **Обука за вештини за лидерство и градење локални препознатливи имиња** – во септември 2019 година беше испорачана тридневна обука на претставници што нудат туристички услуги.
- **Бележење алтернативни туристички дестинации** – во периодот 17-21 јуни 2019 година беше организирана петдневна работилница со претставници што нудат туристички услуги со цел да се обележат потенцијални атракции и дестинации, кои можат да бидат искористени како понуда на авантуристички туризам.
- **Обука за буџетирање што е одговорно кон Ромите** – дводневна обука за буџетирање што е одговорно кон Ромите беше испорачана на претставници од јавните институции и државни службеници што се занимаваат со ромски прашања, 20-21 мај.

6.4 Конференции за печат

Целта на конференциите за печат е да објават нов резултат и / или нов наод и, врз основа на тоа, да ги советуваат носителите на политика и / или да препорачаат промена на некоја политика / закон. На 9 јануари, конференцијата за печат **„Физичките лица во системот на ДДВ“** беше организирана заеднички од страна на Министерството за финансии и групата CIVITAX, со цел да се презентира „Водич за подобро информирање на физичките лица за ДДВ“.

7. Влијание и евалуација

Различните форми на публикации, визуализации, појавувања во медиумите и комуникација преку социјалните мрежи, како и многубројните настани, го создадоа влијанието на Finance Think.

7.1 Промени во политиката

Резултатите и заклучоците од спроведените истражувања и анализи, преточени во конкретни препораки за промени во политиката, беа дисеминирани до носителите на политика и континуирано го хранеа јавниот дискурс.

Препораките на Finance Think дека владата треба да донесе подзаконски акт што ќе ги регулира прашањата за деловната активност, независноста во водењето на деловната активност, континуитетот на деловната активност, појавата на понуда на деловна активност и правото на одбивање ДДВ, кои се суштински за физичките лица / индивидуите, беа добредојдени за носителите на политиката кон крајот на 2018 година, по период на тишина во поглед на ова прашање. Беше формирана работна група во рамки на Министерството за финансии, предводена од Finance Think, која во јануари 2019 година објави „Водич за подобро информирање на физичките лица за системот на ДДВ“. Водичот е производ на процес на консултирање и дебатирање меѓу Министерството за финансии, Управата за јавни приходи и Групата Civitax и ги содржи нашите клучни препораки.

Според оцената на социјалниот ризик спроведена од страна на Finance Think во 2019 година, потребата за проширување на социјалните услуги што ќе ги задоволат потребите на старите лица и услугите за рана интервенција кај лицата со пречки во развојот беше утврдена како најзначајна и со потреба од итна интервенција за полесно да се управуваат ризиците на кои се изложени овие категории лица. Министерството за труд и социјална политика објави повик до локалната самоуправа за развој и за подобрување на квалитетот на социјалните услуги во локалните заедници, во согласност со потребите на граѓаните и зголемување на пристапот до социјалните услуги, каде што приоритет е даден на социјалните услуги испорачани во домот на старите лица: лична асистенција и помош и нега во домот, како и услуги насочени кон лица со

пречки во развојот за грижа за нив во текот на денот во дневни центри и / или услуги за живеење со поддршка.

Според нашите наоди во рамки на проектот „Премостување на јазот меѓу домашните МСП и мултинационалните компании што работат во земјата“ и препораките дека Владата треба да се ангажира за подобрување на меките вештини и на технолошката подготвеност на домашните претпријатија со цел да им помогне во ефектуирање на нивните напори да се вклучат во синџирите на снабдување на мултинационалните компании, Министерството за економија за првпат најави мерка за зголемување на конкурентноста на домашните компании, особено за набавки, спроведување, издавање сертификати и обуки за стандардизација.

Ставот на Finance Think дека воведениот прогресивен персонален данок на доход даде поволни резултати во поглед на нееднаквоста во земјата, кои се, сепак, бесконечно мали и потенцијално без никакво значење, како и тоа дека контекстот во кој прогресивниот данок на доход беше донесен, можеби, плати многу висока (политичка) цена, неспоредливо повисока од економските придобивки, беше засилен од наодите од анализата спроведена од страна на Министерството за финансии, што резултираше во „замрзнување“ на даночната реформа до 2023 година. Во оваа линија, нашите ставови во врска со минималната плата, социјалната реформа, пензиската реформа и другите суштински прашања во однос на политиката беа активни во текот на 2019 година, па оттука претставуваа конструктивен притисок како за носителите на политика, така и за дебатата за политиката.

Исто така, Finance Think имаше влијание врз локалната политика. Препораката дека локалните заедници треба да го следат процесот на партиципативно буџетирање резултираше со воведување на процесот во осум општини во земјата, за време на подготовката на локалниот буџет за 2020 година.

Дел од дебатата во 2019 година беа многу други прашања, од кои некои се од долгорочен, а некои од секојдневен интерес. За повеќето од нив, Finance Think ги искажа своето мислење и став, за што носителите на политика изразија соодветно вреднување користејќи ги аргументите во јавна дебата и во натамошното соодветно изразување во политиката.

Неодамнешната студија од Finance Think за парафискалните давачки е цитирана во најновата Програма за економски реформи 2020-2022

	procurement and contracting cycle. The bylaws are adopted.	
	Measure 12: Development of a National E-Services Portal	Stage of reform implementation (1-5)
Activities planned for 2019	1. Launch and promotion of the National E-Services Portal	5
	2. Quantitative and qualitative analysis of the data entered in the catalogue	1
	3. Para-fiscal changes analysis of the services in the Catalogue, with recommendations	3
	4. Continue entering data on services from remaining laws in the Catalogue of services and maintain the up-to-date data in the Catalogue	4
	5. Development and adoptions of the bylaws on the respective regulatory acts.	3
	6. Development of new electronic services.	4
	7. Improvement of the National Portal with the Single Sign On functionality.	5
	8. Upgrade the portal with the possibility for legal persons' profiles and enable them as e users	0
Description of implementation and explanation if partial or no implementation	1. In December 2019, the National E-Services Portal was launched. In order to inform the public about the availability and advantages of the portal, promotional materials have been prepared and a promotional campaign has been launched.	
	2. Quantitative and qualitative analysis of the data entered in the catalogue is foreseen for 2020.	
	3. Within the Catalogue of Services maintained by MISA, data on over 1,200 services have been entered and 707 are approved and published on the National E-Services Portal. Within the data for all services, the values of fees and administrative fees for services for individuals and legal entities have been entered. This data is used by the Ministry of Economy to perform an Exploratory Analysis of Para-fiscal Fees for MSMEs. The analysis of para-fiscal charges for MSMEs has been prepared by Finance think for the needs of the ME, in order to make an exploratory analysis of the scope and burden of para-fiscal charges for MSMEs. The analysis is the first of its kind, provides a general overview of the situation and the basis for in-depth data collection and analysis, and is a good basis for designing a registry of para-fiscal charges. The analysis was promoted at an event in December 2019.	
	4. Data on all services from the initially selected 50 + 140 laws were entered by 2019. The process of filling the Catalogue is structured in three main phases: data entry during 2019 707 of them were verified, approved and published on the Portal.	
	5. The bylaws are prepared and are in the consultation phase prior to their adoption	
	6. This activity is a continuous process and is foreseen to continue in 2020.	
	7. The Single Sign On functionality is developed, integrated with the portal and functional for individuals. The integration is done with the Public Revenue Office system	
	8. The Single Sign On functionality is developed, integrated with the portal and functional for individuals. The integration is done with the Public Revenue Office system	

Republic of North Macedonia

ECONOMIC REFORM PROGRAMME

2020-2022

January 2020

Ministry of Finance

7.2 Промени во целните групи

Со цел да се постигне директно влијание врз целните групи, Finance Think презедетеренски активности и иницијативи со целните групи / засегнатите страни. Во 2019 година нашата главна целна група беа домашните мали и средни претпријатија, чишто претставници беа вклучени во процесот на менторство од страна на мултинационалните компании што работат во земјата. Моделот се покажа како ефективна алатка за зголемување на капацитетите и на информираноста за стандардизација и за добивање лиценци, подобрување на капацитетот за иновации и истражување и развој и поттикнување да се спроведат нови технологии. Влијанието беше оценето со употреба на напредна економетриска техника, која докажа дека процесот на менторство имаше позитивно влијание и имаше потенцијал да ги зголеми можностите за овие претпријатија да влезат во синџирот за испорака на вредност на мултинационалните компании.

Втората целна група беа претставници што нудат туристички услуги и претставници од туристичкиот сектор, кои се здобија со вештини и со знаења за комуникација, промоција, продажба, лидерство и градење локални препознатливи имиња. Беше испорачана тридневна обука за подобрување на меките вештини на повеќе од 100 претставници на туристичкиот сектор.

За крај, во текот на 2019 година Finance Think работеше со лица што опслужуваат граѓани Роми, како што се државни службеници од јавните институции и претставници од ромски граѓански организации. Со цел да се зголеми нивното знаење во однос на буџетирање што е одговорно кон Ромите, спроведовме две работилници на кои учесниците здобија нови знаења и вештини за категоризирање на буџетските програми, анализа на усогласувањето со содржината на политиката, анализа на буџетот и евалуација на извршување на буџетот, со цел да се зголеми нивната способност за мониторинг и за спроведување на процесот на буџетирање што е одговорно кон Ромите.

7.3 Промени во јавниот дискурс

Finance Think продолжи да биде важен извор на информирање на јавноста и да поттикнува економска дебата. Економистите на Finance Think зборуваа во сите главни медиуми, за различни економски прашања. Се проценува дека ФТ беше цитиран во медиумите, во просек, по четири пати неделно. Речиси сите клучни пораки што Институтот се обиде да ги пренесе во јавноста го предизвикаа вниманието на медиумите, со неколку уникатни новинарски извештаи / стории во главните медиуми.

Организирањето многубројни настани во населени места надвор од Скопје придонесе за воспоставување нова соработка и за продлабочување на постојната соработка со неколку локални медиуми.

Генерално, работата на Finance Think продолжува да ја води економската дебата напред, од субјективна и без докази, кон зголемено воведување (и прифаќање) на таквите елементи. Вклучувањето на квантитативни процени и други докази добиени преку истражување во јавна дебата помогна да се одржи објективност и рамнотежа во политички турбулентните времиња.

7.4 Квалитативна и квантитативна евалуација

Врз основа на нашите процени за влијанието на напорите врз носителите на политика, непосредните целни групи и јавниот дискурс, се проценува дека влијанието на целните групи во 2019 година се зголеми за 13,9 проценти, во споредба со претходната 2018 година, додека порастот во споредба со 2017 година изнесуваше 28,2 проценти. Меѓутоа, во споредба со претходната година, утврдена е значајна и поволна промена: додека бројот на публикации, визуализации и настани се намали – поради што, очигледно, се намали и нивното одделно влијание, влијанието постигнато преку појавувањата во медиумите продолжи да се зголемува, особено цитирањето во медиумите. Ова сугерира дека намален број публикации, настани и визуализации предизвикуваат поголемо влијание од порано. Ова е тренд што почна во 2018 година и продолжи во текот на 2019 година, што сведочи за стабилноста и за кредибилитетот на Институтот здобиени низ годините. Деталите се прикажани во следнава табела:

Табела 1: Квантитативно мерење на вкупното влијание

	Број на...		Пресметано влијание (0 = нема влијание 10 = многу големо влијание)			Зголемување на влијанието во 2019 година во однос на 2018 година		
	2018	2019	На непосредните целни групи	На носителите на политика	На јавниот дискурс	На непосредните целни групи	На носителите на политика	На јавниот дискурс
ПУБЛИКАЦИИ	45	27	0	6.8	5.8	0.0%	-38.3%	-40.7%
Макроекономски монитор	4	4	0	4	8			
Графометрикс	1	0	0	4	10			
Известувања за политиката	8	7	0	10	6			
ФТ коментар	4	4	0	8	4			
ФТ став	10	4	0	10	10			
Квалитет на живот	1	0	0	5	8			
Трудови	2	1	0	5	2			
Студии за политиката	10	5	0	10	4			
Книги	4	0	0	4	2			
Друго	1	2	0	8	4			
ВИЗУАЛИЗАЦИИ	78	77	4.4	6.5	8.3	12.3%	10.5%	-1.6%
Графикони	48	39	2	2	10			
Инфографикони	11	13	4	6	10			
Let's chat economics	3	6	4	6	10			
Видеа	4	9	10	6	10			
ГИФ	5	2	8	6	10			
Веб-платформи	7	8	4	2	8			
НАСТАНИ	35	31	4.6	8.4	6.0	-0.5%	-10.0%	-26.6%
Економски форуми	1	2	2	8	10			
Тркалезна маса	7	4	1	10	10			
Работилници	8	6	10	4	0			
Директни средби со носителите на политика и / или целните групи	12	14	10	10	0			
Број на променети регулативи / политика	7	5	0	10	10			
ПОЈАВУВАЊЕ ВО МЕДИУМИ	266	344	3.0	6.5	9.5	26.2%	26.1%	28.2%
Број на изјави во медиуми	102	38	2	4	10			
Број на цитирања во медиуми	151	296	2	4	10			
Интервјуа и учества во емисии	12	9	4	10	10			
Блогови	1	1	4	8	8			
Конференции за печат	1	1	0	6	10			
ЗГОЛЕМЕНО ВЛИЈАНИЕ ПО ГРУПИ						17.6%	7.5%	16.3%
ВКУПНО ЗГОЛЕМЕНО ВЛИЈАНИЕ						13.9%		

Следнава табела го прикажува остварувањето на целните групи од Стратегијата за мониторинг и евалуација 2018-2020 година. Како што може да се увиди, речиси сите индикатори се реализирани, а во многу случаи се и значително надминати.

Табела 2: Евалуација на постигнувањето на целите на Finance Think

Цели и резултати	Цел	Индикатор	Основа	2018 Реализација	2019 Реализација
Цел 1: Да придонесе за подобрена економска политика и реформи преку продуцирање докази базирани на економско истражување и водени од економски податоци					
Долгорочни резултати	1.1. Зголемена понуда на економско истражување	Број на главни истражувачки резултати што може да се артикулираат во препораки за политиката	3-4	11	10
	1.2 Зголемен капацитет на засегнатите страни (вработени, советодавен одбор, стручњаци, обучени лица и граѓански организации) за разбирање и / или спроведување економски анализи и употреба на економски податоци	Број на засегнати лица	25	32	55
	1.3 Засилен процес на проверка на квалитетот	Број на спроведени внатрешни и надворешни контроли	10 внатрешни 3-4 надворешни	18 10	15 10
Краткорочни резултати	Зголемен број на ФТ истражувачки публикации (студии за политиката, трудови, книги / прирачници)	Број на истражувачки публикации	10	14	7
	Зголемен број на ФТ редовни публикации (Макромонитор, Графометрикс, ФТ коментари, известувања и сл.)	Број на редовни публикации	30	27	21

	Зголемен број на ФТ визуелни публикации (графикони, инфографикони, ГИФ, видео и сл.)	Број на визуелни публикации	60	78	77
	ФТ публикациите се: • извор на информации • веродостојни	% на лица што одговориле „во одредена или во голема мера“	70%	100%	97%
	Зголемен број на надворешни стручњаци што учествуваат во ФТ проекти	Број на стручњаци	10	12	10
	Зголемен број новинари што учествуваат во ФТ проекти пишувајќи за локалната и / или регионална економија	Број на новинари што пишуваат за економски / социјални прашања, базирани на наодите и на производите на ФТ	10	15	8
	Засилена соработка меѓу ФТ и аналитички организации, особено за економски / социјални прашања од други земји.	Број на аналитички организации од други земји со кои ФТ соработува за економски прашања	10 3	11 4	11 4
	Број на аналитички организации со кои ФТ соработува интензивно (на пример, на одреден проект)	Број на инструменти применети за прибирање податоци (анкети, фокус групи, интервјуа итн.)	5	8	25
	Генерирани нови податоци	Број на применети инструменти за собирање податоци (анкети, фокусни групи, интервјуа и сл.)	5	7	8

Цел 2: Да се зголеми ефектот што производите (работата) на Finance Think го имаат врз целните групи (вештини), економските носители на политика (политика и реформи) и општеството (свесност)

Долгорочни резултати	2.1. Зголемена примена на резултатите од истражувањата од страна на носителите на политика	Број на ФТ главни препораки за политика ставени на разгледување од страна на владата Одредено прашање е ставено на агендата на носителите на политика Одредено прашање се дискутира, или е вработено поинаку благодарение на работата на институтот	NA	Прашањата за додаток за трето дете, физичките лица во системот на ДДВ, реформата на системот за социјална помош, реформата на пензискиот систем, елементите во воведувањето на прогресивниот данок на доход, дискурсот за минималната плата и политиката за јавни набавки на локално ниво, беа вработени врз основа на работата на ФТ. Погледнете го делот 7.1 за натамошни детали	Прашањата за физичките лица во системот на ДДВ, преземените мерки за поддршка на компаниите во процесот на стандардизација (поточно, најавување субвенција за спроведување производствен стандард), пролиферација на социјалните услуги на општинско ниво се вработени врз основа на работата на ФТ. Погледнете го делот 7.1 за натамошни детали
	2.2 Зголемено влијание на истражувањата и на материјалите на ФТ врз македонската економија и економската политика	Број на владини потези во линија со препораките/ ставовите/ советите на ФТ	Неколку потези	Исто како претходно. Дополнително, многу други потези од помала значајност беа во линија со препораките на ФТ	Исто како претходно. Дополнително, многу други потези од помала значајност беа во линија со препораките на ФТ
	2.3. Зголемено позитивно влијание на работата на ФТ врз непосредните целни групи	% на непосредни целни групи што изјавиле дека се задоволни од учеството во некоја активност на ФТ (работилница, семинар, обука, регрант)	70%	92%	95%

	2.4. Зголемена дебата за економска политика и реформи	Број на појавувања и цитирања во медиуми Број на настани	150 20	253 35	334 34
Краткорочни резултати	Зголемена доверба во и досег на истражувањето и ставовите на стручњациите на ФТ за економски прашања	Број на прегледи на постовите од ФТ на социјалните медиуми, број на следбеници на страницата на ФТ на „Фејсбук“ и на „Твитер“, постови на „Линкедин“	ФТ следбеници, 18.500	20.911	21.571
			Следбеници на „Твитер“, 100	317	336
			Вклучување во постови на „Фејсбук“, 20.000 неделно (просек)	16.176	17.801
			Постови на „Фејсбук“, 5 неделно	9	9
			Посети на страницата на „Фејсбук“, 1.000 месечно (просек)	1.166	1.620
			Постови на „Линкедин“, 2 неделно	2	<1
		% на ФТ производи објавени во популарни медиуми (дури и за кратко)	50%	90%	90%

	Јавните настани на ФТ за економски прашања (економски форуми, тркалезна маса, прес-кафе и сл.) се посетени и оценети позитивно од соодветни владини носители на одлуки	Одреден број и квалитет на повратни информации од носители на одлуки за настаните на ФТ (на пример, писма од влада со ветување дека ќе се искористи препорака на ФТ / усвојување одреден официјален документ)	3 повратни информации од службеници (повратни информации за информирањата за политика, или покана за соработка)	7	10 Беа добиени многубројни повратни информации, од кои голем дел неформално, при средбите со носителите на политика во различни пригоди
		% од јавните настани на ФТ на кои присуствуваа владините соодветни носители на одлуки (или број на стручњаци)	На 70 % од јавните настани на ФТ присуствуваа соодветни владини носители на одлуки	85%	85%
	Зголемен број на појавувања во медиумите	Број на појавувања во медиумите (изјави, интервјуа, ставови на стручњаци...)	50	114	47
	Зголемен број на цитирања на публикациите за истражување / застапување во медиумите	Број на цитирања во медиумите	100	151	296
	- Публикациите на ФТ: - ја зголемуваат свесноста •поттикнуваат дебата	% на лица што одговориле „во одредена или во голема мера“	40%	88%	91%

	Зголемен број двигатели на јавното мислење што учествуваат на јавните настани на ФТ за економски прашања	Број на двигатели на јавното мислење што учествуваат на настаните на ФТ	N/A	Настаните на ФТ привлекуваат големо внимание кај учесниците и кај медиумите. Главните носители на политика и влијателни лица во јавниот дискурс учествуваат на нив, главно, како говорници	Настаните на ФТ привлекуваат големо внимание кај учесниците и кај медиумите. Главните носители на политика и влијателни лица во јавниот дискурс учествуваат на нив, главно, како говорници. Погледнете ги делот 7.3 и 7.4 за натамошни детали за ова
--	--	---	-----	--	--

Цел 3: Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, да има посилно влијание врз економските реформи и врз ефектите од економската политика врз граѓаните

Долгорочни резултати	3.1 Зголемена побарувачка за истражувачките материјали на ФТ од страна на владата, деловната и меѓународната заедница (зголемена соодветност на овие истражувачки материјали)	Барање за спроведување истражување од страна на владата, деловната и меѓународната заедница	3 барања за спроведување истражување од страна на владата, деловната и меѓународната заедница	6	8
	3.2 Финансиска одржливост на ФТ	Подобрена финансиска одржливост (засилено собирање финансиски средства)	Стапка на прифатени апликации (>25 %)	30%	22%
		Спроведување ревизорски препораки	100 % од препораките се спроведени	100%	100%

	3.3 Подобрен квалитет на материјалите на ФТ	Засегнати страни што учествуваат во анкетата за јавно мислење на ФТ даваат позитивна оцена за истражувачките / материјалите за застапување на ФТ (% од тие што одговориле „да, во голема мера“)	70%	88%	80%
	3.4 Зголемен капацитет за оперативно и стратегиско планирање	Сите оперативни и стратегиски планови се дизајнирани, нивното исполнување се мониторира	Yes / No	Yes	Yes
Краткорочни резултати	Зголемена побарувачка од страна на владата за истражувачките материјали на ФТ или за повратна информација, спроведување повеќе проекти заедно со владата	Повратна информација од владата	Поголем дел од повратната информација од владата е позитивна	Yes	Yes.
	ФТ предизвикува позитивни општествени промени	Просечна оцена на лицата што одговориле на скала од 1 до 9 (1 = целосно негативна, 5 = нема промена, 9 = целосно позитивна)	6.5	7.4	7.6
	ФТ провоцира доверба кај засегнатите страни	% на лица што одговориле „Целосно верувам“ или „Верувам до одредена мера“ на скала од 1 до 5 (1 = целосно верувам, 3 = индиферентен, 5 = целосно се сомневам)	80%	94%	95%

	Зголемена транспарентност и финансиска дисциплина преку подобрување на сметководната политика и на годишното јавно известување	Исполнување на ревизорските препораки	Ревизорски препораки: 100 % исполнети	100%	100%
	Спроведување процедури насочени кон обезбедување квалитет на истражувачките материјали, како и осигурување доволен број квалификувани аналитичари	Зголемена доверба во истражувањата и материјалите на ФТ	100 % од истражувањата и материјалите се внатрешно рецензирани 100 % од студиите за политика се надворешно рецензирани	100% 100%	100% 100%
	Подобри процедури за стратеско и за оперативно планирање и евалуација	Учество на засегнати страни во планирање и евалуација	80 % од засегнатите страни учествуваат во планирање и евалуација	Сите внатрешни засегнати страни учествуваа во вакви активности. Во текот на 2018 година ФТ не организираше вакви активности за надворешни засегнати страни	Сите внатрешни засегнати страни учествуваа во вакви активности. Во текот на 2019 година ФТ не организираше вакви активности за надворешни засегнати страни
	Зголемени вештини во ФТ	Зголемување на вештините на тековно вработените во ФТ	50 % од вработените во ФТ завршиле обуки и курсеви за надградба на нивните вештини	50%	100%
		Вработување нови лица	NA	3	4, за да ги заменат лицата што заминуваат

		Број на усвоена најдобра практика од водечки странски аналитички организации, откако вработените учествувале во проекти	1	1	2
	Подобрена соработка меѓу ФТ и аналитички организации, посебно за економски / социјални прашања од други земји	Број на аналитички организации од други земји со кои ФТ соработува за економски прашања	10	10	10
	Зголемена поставеност на меѓународната академска и граѓанска сцена, преку учество на регионални и меѓународни форуми, конференции и мрежи	Број на учество и на посети на регионални / меѓународни форуми / конференции / слични настани	5	7	6

8. Мрежа и соработка

Во текот на оваа година Институтот соработуваше со широк круг економисти, носители на политика, странски стручњаци, други истражувачки центри и граѓански организации и универзитети од земјата и од странство.

8.1 Членство

Институтот продолжи да ги користи придобивките од членството во пет меѓународни институции / платформи: Европската повелба за истражувачи, UNCTAD Virtual Institute Geneva, IDAS/Repec, Глобалната мрежа на млади, Меѓународното партнерство за буџет и CAMMIGRES – Мрежа за истражување на миграцијата во рамки на Универзитетот „Кембриџ“, со цел да ја подобри експертизата во истражувањето, како и да ја прошири мрежата на соработка со глобалните истражувачи.

Во 2019 година Finance Think стана член на регионалната мрежа „Иднината на државата на благосостојба“, која цели да ја подобри социјалната димензија на европската интеграција во Западен Балкан.

8.2 Меморандум за соработка

Finance Think продолжи да ги користи придобивките од потпишаните меморандуми за соработка со следниве домашни и меѓународни истражувачки центри:

- Државен завод за статистика
- Народна банка на Република Северна Македонија
- Фондација за развој на економијата (ФРЕН) од Белград, Србија
- Центар за истражувања на пазарот на труд, дистрибуција и општество (CITRADIS), од Буенос Аирес, Аргентина
- Бајес груп – Центар за истражувања базирани на методот Бајес од Ла Паз, Боливија
- Институт за општествени и хуманистички науки (ИОХН) од Скопје

8.3 Посети на НВО и на аналитички центри

Со цел да се разменат практика и идеи, како и да се поттикне вмрежување, Finance Think одвреме-навреме спроведува посети на НВО, институти, аналитички центри и други институции. Во ноември 2019 година, тимот на Finance Think посети два економски института во Хрватска: Институт за јавни финансии и Економски институт Загреб.

8.4 Консултативни процеси

Во текот на 2019 година, Finance Think учествуваше во консултативни процеси со Светската банка, Делегацијата на ЕУ во Скопје, Програмата за развој на Обединетите нации - УНДП, Меѓународната организација на трудот итн.

Покрај тоа, учествувавме и во јавната дебата и во консултативните процеси за Предлог-буџетот за 2020 година организирани од Министерството за финансии и во парламентарната дебата за предлог-законите за социјална заштита, детска заштита и за социјална сигурност за старите лица.

9. Награди

Тереза Кочовска, самостоен економски аналитичар во Finance Think, ја доби Годишната награда за млади истражувачи од областа на макроекономијата од Народната банка на Република Северна Македонија во мај 2019 година. Наградениот научен труд е „Меѓусебните врски меѓу резервациската плата и траењето на невработеноста: докази од Македонија“.

10. Инвестирање во внатрешниот капацитет

Во изминатата година Finance Think континуирано инвестираше во градење на капацитетите и активно соработуваше со истражувачи врз основа на постојан и хонорарен договор и врз основа на изведување практична работа. Тимот, исто така, учествуваше на многубројни домашни и меѓународни конференции, обуки и семинари во локални рамки и на меѓународно реномирани институции.

10.1 Посети на конференции

Претставниците на Finance Think учествуваа на следниве конференции:

- „Лабораторија за анализа на политиката на Западниот Балкан“ – 21 – 25 октомври, Црна Гора
- UNU-WIDER развојна конференција „Трансформација на економијата – за подобри работни места“ – 11 – 13 септември, Тајланд
- Втора IZA/World Bank/NJD конференција за работни места и за развој: Подобрување на работниот резултат во земјите во развој – 6-7 јуни, Вашингтон, САД
- Клуб на истражувачи на Народната банка на Северна Македонија – 31 мај, Северна Македонија
- 14. Годишна меѓународна конференција на УАКС за европска интеграција, Скопје - 16 мај, Северна Македонија

10.2 Работилници

Тимот активно учествуваше на обуки, работилници и на курсеви, кои придонесоа за градење на капацитетите, запознавање со работата на граѓанското општество и за вмрежување со други организации, што подоцна прерасна во плодна соработка. Тимот учествуваше на следниве работилници:

- *Работилница за подобрување на одговорноста на граѓанските организации – 30 октомври, Северна Македонија*
- *Обука за финансиски менаџмент и транспарентност – 29 - 31 мај, Северна Македонија*

10.3 Вработување и практична работа

Во текот на 2019 година двајца млади економисти имаа можност да се здобијат со практично искуство во рамки на тримесечната работа како помлади економски аналитичари во Институтот. Во текот на годината, две лица беа ангажирани со цело работно време, како самостоен економист и економски и социјален аналитичар, со што вкупниот број вработени со цело работно време на крајот на годината изнесуваше 6,5.

11. Регулативна рамка

Работата на Институтот е регулирана со интерна регулативна рамка дизајнирана во согласност со барањата на националното законодавство и принципите на Европската повелба за истражувачи. Во текот на годината, се користеа следниве регулативни документи:

- *Правилник за истражување*
- *Правилник за ангажирање истражувачи*
- *Водич за истражувачка етика и управување*
- *Антикорупциска политика и принципи*
- *Политика, принципи и процедури за набавки*
- *Правилник и процедури за финансиско раководење*
- *Политика за флексибилни работни услови*
- *Стратегија за комуникација со медиумите*
- *Прирачник и процедури за финансиско раководење*
- *Процедури и формати за публикации и визуализации*
- *Процедура за организација на настани*
- *Процедура за користење денови од одмор*
- *План за архивски знаци, архивска граѓа и рокови за чување, одобрени од Државниот архив на Северна Македонија*

Во 2019 година, внатрешното управување беше дополнително подобро преку воведување Правилник за оцена на перформансите на вработените.

12. Финансиски извештаи

12.1 Биланс на состојба

Во денари

СРЕДСТВА		
	2018	2019
1 Денарска сметка	4,837,161	5.032.795
2 Сметка во странска валута	1,804,628	4.551.020
3 Готовина	233	5.444
4 Побарувања	-	3.004.896
5 Други побарувања	23.714	29.221
6 Основни средства	241.388	315.078
ВКУПНИ СРЕДСТВА:	6.907.124	12.938.454

Во денари

ОБВРСКИ		
	2018	2019
1 Наменски средства за 2020 година	6,650,433	8.892.745
2 Обврски кон снабдувачи	8,269	718.708
3 Други обврски	7,034	5.886
4 Оперативен фонд	241,388	315.078
5 Пресметани приходи	-	3.006.037
ВКУПНИ ОБВРСКИ:	6.907.124	12.938.454

12.2 Биланс на успех

Во денари

ПРИХОД		2018	2019
1	Приход од членство	81,677	8.410
2	Приход од проекти	12,811,595	16.187.264
3	Приход од камата и позитивни курсни разлики	618,525	1.192.927
4	Приход од сопствени бизнис-активности	-	437.884
5	Други приходи	291,040	28.242
6	Пренесен вишок од претходната година	6,898,615	6.650.433
ВКУПНО ПРИХОДИ:		20.701.452	24.505.160

Во денари

РАСХОДИ		2018	2019
1	Набавка на основни средства	86,119	164.889
2	Трошоци за канцелариски и други материјали	442,906	100.508
3	Трошоци за интелектуални услуги	4,650,104	2.802.590
4	Трошоци за партнерски организации	2,495,238	3.203.848
5	Транспорт и дневници	434,459	675.836
6	Банкарски провизии	56,115	55.394
7	Други расходи	2,444,779	4.819.572
8	Бруто-плати	3,219,284	3.766.502
9	Даноци	222,015	21.347
ВКУПНО РАСХОДИ:		14,051,019	15.610.486
10	Данок на доход	-	1.929
11	Наменски средства за 2020 година	6,650,433	8.892.745
ВКУПНО РАСХОДИ И НАМЕНСКИ СРЕДСТВА:		20,701,452	24.505.160

ПРИЛОГ: Антикорупциска политика и принципи

Изјава за политика за борба против корупцијата

FINANCE THINK има политика на нетолеранција на митото и на корупцијата во која било форма. Оваа политика прпи сила од следниве принципи за борба против корупцијата, кои се усогласени со соодветните закони, репутациските барања и промените во НВО / истражувачката средина. Сите вработени и партнери треба да се усогласат со оваа политика.

Принципи за спречување корупција во FINANCE THINK

Политиката за спречување корупција е составен дел на вкупниот систем на управување во Finance Think.

1. Одговорност и посветеност

Главниот економист (извршниот директор) и целото управување на Finance Think се посветени да го надгледуваат спроведувањето на политиката на нулта-толеранција признавајќи го поткупот како спротивен на темелните вредности на интегритет, транспарентност и на отчет и како поткопување на организациските вредности и на ефективността.

2. Комуникација и обука

Принципите на антикорупцијата се доставуваат до вработените усно и во писмена форма кога се задаваат задачи. Сите вработени посетуваат сесии за обука / градење тим на кои се објаснуваат принципите на борба против корупцијата. Изјавата и принципите за спречување на корупцијата се достапни на www.financethink.mk. Изјавата за политиката за борба против корупцијата ќе биде објавена и во годишните извештаи.

3. Советодавни и жалбени канали

Сите сомневања за економски измами, мито и корупција треба веднаш да се пријават на менаџментот на Finance Think, донаторот и на соодветните власти. Анонимноста на поткажувачот мора да се почитува.

4. Проектни договори

Ниеден проект нема да се спроведува доколку проектниот договор не е потпишан и од Finance Think и од партнерот (донаторот или партнерот за спроведување).

5. Процена на партнери, агенти и на изведувачи

Finance Think ќе го процени ризикот од поткуп поврзан со влегување во партнерство или договори со други субјекти, а потоа ќе врши периодични процени врз основа на таа проценка на ризикот. Партнерството или договорните аранжмани ќе проверат дали овие организации имаат политика и процедури што се во согласност со овие принципи.

6. Постапки за набавки

Посебно внимание ќе се посвети на големи набавки. Во случај на набавка во вредност повисока од 2.501 американски долари ќе бидат собрани три конкурентски понуди, освен ако не е побарано поинаку од страна на донаторот. Одлуката ќе биде донесена во согласност со политиката, принципите и постапките за набавки на Finance Think.

7. Надворешна ревизија и ревизија на договори

За сите ревизии се следат меѓународните стандарди за ревизија. Сите проектни ревизорски извештаи треба да бидат напишани на англиски јазик. Годишниот ревизорски извештај на Finance Think може да биде напишан на македонски јазик. На барање на донаторот, проектите ќе бидат ревидирани не подоцна од шест месеци по завршувањето на проектот. Вкупното работење на Finance Think ќе биде ревидирано со годишната ревизија. За помали проекти, ревизијата ќе биде вклучена во годишниот ревизорски извештај за Finance Think.

8. Последици од прекршување

Сите форми на корупција ќе резултираат со итна истрага и евентуално суспензија. Имињата на вработените прогласени за виновни во врска со мито ќе бидат објавени пред сите други вработени за превентивни цели.

9. Надворешна комуникација

Сите појави на корупција или сомневање за корупција ќе резултираат со извештај во кој се наведува сериозноста и обемот на овие појави и дејствата преземени потоа. Сите извештаи се испраќаат до главниот економист (извршен директор), а преглед на извештаите е достапен на барање.

FINANCE THINK
Економски институт за
истражувања и политики

Фредерик Шопен 1/2
1000 Скопје, Северна Македонија

+389 2 6 156 168

info@financethink.mk

www.financethink.mk